

Tjiro čačimo te hasnis tjiri nacionelno minoritetoski šib

Tu te san anda varisavo minoriteto si tu čačimo te hasnis tjiri šib kana tu ando kontakto san e rajenca. Khate šaj žanas če šibako čačimo situ taj so tu šaj manges khatar tjiro komuno taj khatar ávera raja.

1 januári 2010 avilas ek névo zakoni pa e nacionelna minoritétura taj pa minoritetongišib. Nacionelna minoritétura si e židovura, rom, samura, švédickafinnura taj tornedalura. E nacionelnašiba si i jiddišch, romani šib, samicko, finicko taj meänkieli.

E intregone minoritétoskešiban site len sáma taj te žutin

O zákoni phenel ke e intregi minoritétoskešiban site len sáma taj te žutin. Kodo kon si minoriteto si les čačimo te sitjol, ángletežal taj te hasnij peski minoritétoskišib. E raja site šunen pe e nacionelna minoritétura taj te dikhen pala le so trubujle. E raja site informálin tut taj pa tjire čačimáta, bi kodo te dikhen če nacionelno minoritétoskišib tu vorbis taj ká bešes.

Specielno zurálo čačimo si pi finicko, meänkielivo taj pi samicko

Specielno zurálo čačimoj kodalen kon vorbin finicka, meänkielicka vadj samicka taj bešen andek komuno vadj ándral andek distrikto. Maj téle pi rig šaj dikhes ke hodj tjiro komuno ándej-e andek disktrikto.

Tu so bešes andek komunesko disktrikto situ čačimo te komunikális e rajenca pe tjiri šib. Vi te phenen tuke pe tjiro pušimo site phenen vi vorbimasa taj vi iskirimasa pe tjiri šib. Tu šaj manges pe e šavorengo-sáma linimo taj e phurengo, so si sa vadj ek kotor po finicko, meänkielicko vadj po samicko. Tu bešes ande kadala komunura varisavo Kiruna, Gällivare, Arjeplog, Jokkmokk, Haparanda, Pajala vadj Övertorneå situ čačimo te hasnis tjiri minoritetoskišib vi pi krisi.

Tu so bešes andek áver komuno so naj ande kadala disktriktura šaj den vi tut e raja te kontaktolis anda e phurengo-sámalinimo pi finicko, meänkielicko vadj samicko šib, te si kon butjázij khote manuša kon žanen kadala šiba. E raja site dikhen ke hodj si khote kecave manuša so butji keren kadala šiba kana trubuj.

Akár ká bešes mindig site žanes te iskiris pi finicko, meänkielicko ta samicko šib e Riksdagoske-ombudsmanoske, e Justitekansleroske, e Nasválengakasake (försäkringskassan) Skateverketoske taj e Diskrimineringsombudsmanoske.

Khate šaj boldes tu

Te gindos ke hodj tjiro komuno vadj ávera raja či trajin opre – či keren sar trubuj pala o zákono šaj kontaktolis tu atunči e Lenstyrelsesa ando Stockholmoski medja vadj Sametingetosa so dikhel ke hodj te žan pala o zákoni.

Jekhinime (enheten) pe e minoritétoske pušimáta si ká o Lenstyrelsen ando Stockholmoski medja (švédicka)

Tfn 08-785 40 00

Sametingo (švédicka)

Tfn 0980-780 30

Khate šaj gines majbut

Khate šaj gines majbut pa tjire čačimáta

- Faktakipatrin pa e natielna minoritetongo čačimáta (švédicka)
- Webbplaco e natielna minoritetonge (švédicka)
- Pa e natielna minoritetura pe e Skolverketosko webbplaco Tema modersmål (švédicka)
- Pa e natielna minoritetongešiba pe Šibaka-konsiljako (Språkrådet) webbplaco (švédicka)
- Zákoni pa e natielna minoritetura taj pa e minoritetongešiba (švédicka).
- Brošuri khatar o Skolverket pa e natielna minoritetongo čačimata andi škola (švédicka)).

Distrikto pi finicko, meänkielickoa taj samicko šib

Khate šaj dikhes če komunuraj so ándež ande disktriktura. E ávea komunura šaj mangel penge te žan ánde andek distrikto.

Distrikto pi finicko

Borlänge, Borås, Botkyrka, Degerfors, Enköping, Eskilstuna, Fagersta, Finspång, Gällivare, Gävle, Göteborg, Hallstahammar, Haparanda, Haninge, Hofors, Huddinge, Håbo, Hällefors, Kalix, Karlskoga, Kiruna, Köping, Lindesberg, Ludvika, Luleå, Malmö, Mariestad, Motala, Norrköping, Norrtälje, Nykvarn, Oxelösund, Pajala, Sandviken, Sigtuna, Skinnskatteberg, Skövde, Smedjebacken, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Sundsvall, Surahammar, Södertälje, Tierp, Trelleborg, Trollhättan, Trosa, Upplands Väsby, Västerås, Uddevalla, Umeå, Upplands-Bro, Uppsala, Älvkarleby, Örebro, Österåker, Östhammar och Övertorneå.

Distrikto pi samicko

Arjeplog, Arvidsjaur, Berg, Dorotea, Gällivare, Härjedalen, Jokkmokk, Kiruna, Krokoms, Lycksele, Malå, Sorsele, Storuman, Strömsund, Umeå, Vilhelmina, Åre, Älvdalen och Östersund.

Distrikto pi meänkielicko

Gällivare, Haparanda, Kiruna, Pajala och Övertorneå.